

„სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდისათვის“

„ლელოს“ რედაქციამ გადაწყვიტა გაზეთის ერთი მეზობლის დიკაბულები სავალ მხარეებში 1991 წლის 1 იანვრამდე გა-
 ჯარდოს 3-დან 15 კაპიამდე, ზეგამზერი თანხა მთლიანად „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდში“ გადაირიცხება. კონკრეტულად
 ეს შემდგომიხად მოხდება: ნაძვლად 3 კაპიისა, „სოიუზკაჩაბის“ ჯიხუბაში „ლელოს“ მუდრედი 1 იანვრამდე, ზადიხდის 15 კაპიის. „სოიუზკაჩაბი“ ჩვეუ-
 ლაგრივ მიიღებს წილს 3 კაპიიდან, როგორც ეს დადგინდია, დანარჩენი 12 კაპიის ჯამს კი მთლიანად გადაირიცხებს „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდში“
 საბითხი შეთანხმებულია გამოცემულთხისა და „სოიუზკაჩაბის“ ხელშეკრულებათხან. ჩვენ უკვე ვიუწყებოდით, რომ „ლელოს“ წლებანდელი მოგება მიღი-
 რნუა მები მანეთი მთლიანად „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდში“ გადაირიცხება.
 ძვირფასო თანამეგობრებო, „ლელოს“ მკითხველგო, იმედია, ჩვენს წინადადებას გამოხეგობრებით, თქვენს მიერ გაზეთის შექენისას, ამ ორი კვირის
 განმავლობაში გადაგული ურვავი ზადმები 12 კაპიი, საბოლოო ანგარიშით ზადმანს სოლიდუო თანხას, რომელიც დღეს ანე ენაპირიგება რენსუბლიკას
 სამაჩაბლოში, ურვავი სახრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ტერიტორიაზე, კართული სოფლებიის განსაზენაზლად.

„ლელოს“ რედაქცია.

ყურადღება!
15 კაპ.
„ლელო“

საპარტავლო რენსუბლიკის ფიქიარი კალბარისა და სორტის
 სახელწოდო კვირიაბის განათი
16 დეკემბერი, კვირა, 1990 წ.
 № 239 (10 408) • ფხი 3 კაპ.
 „ლელოს“ დეკანდელი ნომრის ფხი 15 კაპიია
 გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

შეიქმნა „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდი“
 თანხა შეგიძლიათ გადაირიცხოთ საპარტავლო
 მრეწველმანქანის სოკიკაციო საგმარტავლოში
 სფზ № 521921. „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდი“

00700750

გელით თქვენს გამოხეგობრებას. თანხის გადაირიც-
 ხვის თარგაზე გვაცნობათ „ლელოს“ რედაქცი-
 აში.

100 ათასი მანეთი გაერთიანება
„სამსორტკულტსაქონლიდან“

გერთიანება „საქსორტკულტსაქონლიდან“ (გენერალური დირექტორი
 მ. ტუეშელაშვილი) „სამაჩაბლოს ალორკინების ფონდში“ 100 ათასი,
 საზოგადოება „ლელოს“ ფონდში კი 50 ათასი მანეთი გადაირიცხა.

ვაგაპ მოტკინებთა Ix ტრადიციული საპარტავლო ტურნირი
 გაზეთ „კინარენი ტარიხის“ პრიზუა.

თქვენ დიდ გაონდოღებას პოითხობ

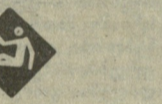
საპარტო ალიარებით, ჩვენი ტუ-
 რნირი მონაწილეთა შემადგენლობით
 და რაოდენობით (წელს 114-მა კა-
 ბუკმა სცადა ძალა) არაფრით ჩა-
 მთუარდება საკავშირო თუ ევრო-
 პის ოფიციალურ ჩემპიონატებს.
 განსხვავება მხოლოდ ისაა, რომ ძა-
 ლზე შემქიდრებულად — 4 დღეს
 მიმდინარეობს. მაშინ როდესაც,
 ჩვენი ტურნირი, დიდი შეგებრება 10
 დღემდე გრძელდება. ცხადია, ასე-
 ეთი „მკაცრი“ რეგლამენტი სპორტ-
 სმენთაგან ძალთა სხვაგვარ განა-
 მონებასა და დიდ სატურნირო გა-
 მოცდლებასაც მოითხოვს. ამიტომ,
 ვფიქრობ, ჩვენმა კაბუტებმა —
 კობა გულბანმა, გიორგი ხილაშელ-
 მა და სხვებმა, რომლებიც ასპა-
 რეზობის ნახევარფინალამდე მივი-
 დნენ და გამოეთიშნენ ტურნირს,
 გული არ უნდა გაიტეხონ და გულ-
 მოდგინენ, სისტემატური მეცადინე-
 თბით დაამტკიცონ, რომ მათი
 პირველი წარმატებები, რაზეც ას-
 პარეზობის წინა დღეებში ვწერდ-
 ით, სულაც არ იყო შემთხვევითი.
 აღსანიშნავია, ისიც, რომ ამ კაბუ-
 ტებს ტურნირის ამ ეტაპზე საჭმე
 ჰქონდათ მათზე ბევრად გამოცდი-
 ლ მეტოქეებთან. გულბანის წი-
 ნაღმდგე, მავალითად, გამოდიოდა
 კობა გოგოლაძე, რომელმაც ამას
 წინათ, თურქეთის დიდ საერთაშო-
 რისო ტურნირში საპრიზო ადგი-
 ლი დაიკავა. ხილაშელმა კი არა-
 ნაკლებად გამოცდილი რუმინელ
 ლეონარდ ნიკოლაესთან დათმო
 ბრძოლა. ზურაბ ტალიაშვილი (63,5)

წარმოგიდგენთ კანდიდატებს: საპარტავლო ათი საუკეთესო სპორტსმენი.
 გუნდი. მწვრთნელი.

სისარული და კასუსისგებობა

სპორტში ხშირად შემთხვევით-
 იობა უფრო ამართლებს, ვიდრე ას-
 ჯერ გაზომილი და ერთხელ გაუ-
 რიდი. დიხ, ასეც ხდება: ზოგჯერ
 კაცი სპორტის ამო თუ იმ სახეობას
 „გადაპყლია“, ბოლოს კი, შემთხ-
 ვევის წყალობით, სხვაგან „ამოუ-
 ყვია თავი“ და დიდად დაწინაუ-
 რებულა. სწორედ ასეთი აღმოჩნდა
 ხათუნა ჰევივიშვილისთვის ის დღე,
 როდესაც თბილისის 132-ე საშუა-
 ლო, სკოლაში ახალგაზრდა, სიმპა-
 თური გოგონა მივიდა — მშვი-
 ლდოსანთა მწვრთნელი ნინო მიქა-
 ნაძე და, თავად უკვე სპორტსმენის
 ცხოვრებაგამოცდილი, დიდი სიყვარ-
 ულით ესაუბრა მშვილდოსნობაზე,
 იმ თავისებურ ხიბლზე, რაც სპო-
 რტის ამ სახეობას ახლავს. ხათუნა
 დაინტერესდა ამ საუბრით და ვადა-
 წყვიტა, მეორე დღესვე მისულიყო
 ვარჯიშზე. მამა მალე დაითანხმა
 (იგი დღესაც ერთგულად გულშემა-
 ტკივრობს ქალიშვილს), დედა კი
 ორივემ ერთად დაიყოლია.
 — პირველივე დღეს, ორმოცამ-
 დე მოსწავლე მივედით ვარჯიშზე,
 ისინებს ხათუნა — მწვრთნელმა
 ალექსანდრე მეყვიძემ რომ დაგ-
 თვდა, თქვა, აქედან ერთი მიხიცი
 თუ გაიხრდა დიდი სპორტსმენი,
 ეგვეც საქმეაო. მეორე ვარჯიშზე
 ჩვენი, დამწყებ მშვილდოსანთა

ჩვენი, განხეგრდა; შემდეგში
 რამდენიმე ბავშვიდა მოვიდა; ბო-
 ლოს კი მე შემოვრჩი მხოლოდ.

● მანამდე თუ ვიფიქრია მშვი-
 ლდოსნობაზე?
 — არა. მართალია, ქეთევან ლო-
 საბერიძე მიყვარდა და ვგულშემე-
 ტკივრობდი, თავად არასოდეს მი-
 ფიქრია, გავყოლოდი სპორტის ამ
 სახეობას, კალათბურთით ვიყავი გა-
 ტაცებული და დავდიოდი კიდევ.
 მაგრამ ჩვენი გუნდი დიშალა და...

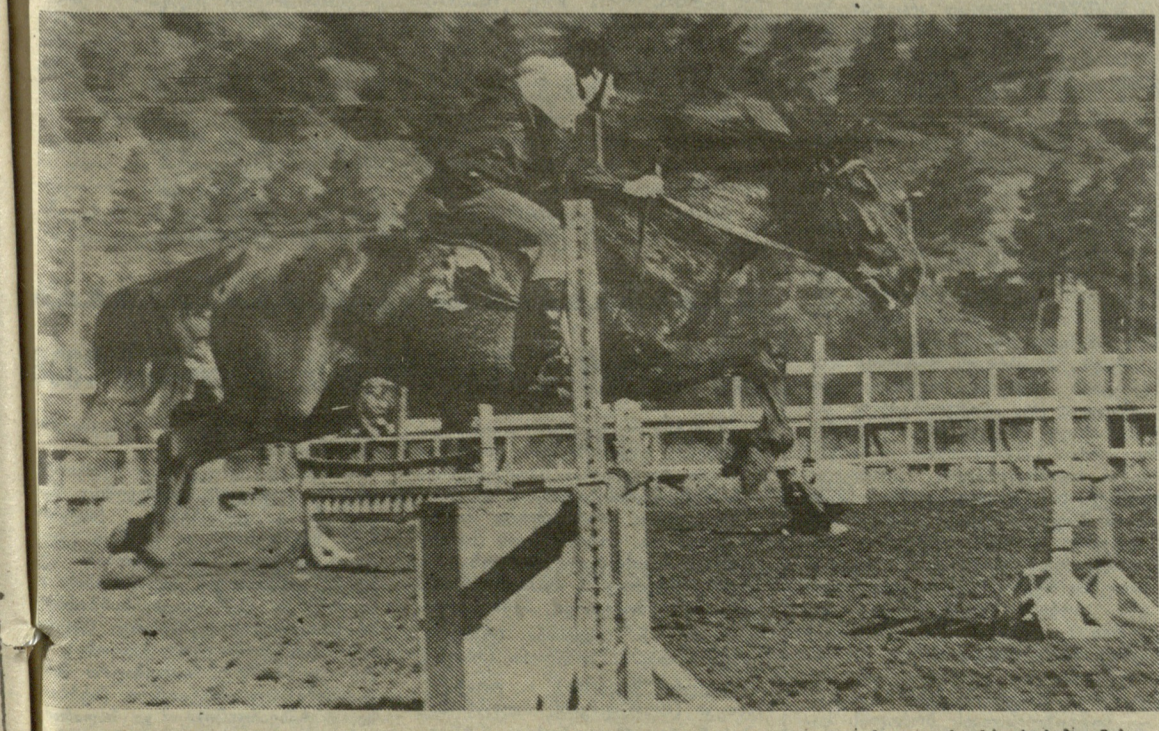
● წელს, თუ არ ჩავთვლით საქ-
 ართველოს ჩემპიონატის ოქროს მე-
 დალს, სხვადასხვა ტურნირებში
 „საპრიზო შედეგს“ ვერ მიაღწიე,
 შემდეგ კი მოულოდნელად ბარს-
 ელონში გამართულ ევროპის ჩე-
 მპიონატზე ბრინჯაოს მედლით გა-
 ვვახარე...

— ამ ტურნირზე თავდაპირვე-
 ლად ნატო ნასარიძე ლიდერობდა,
 შემდეგ — არჯანიკოვა, მომდევნო
 ეტაპზე — მე. საბოლოოდ, ნატო
 პირველ ადგილზე გავიდა, მე — მე-
 ორეზე, რამაც საშუალება მომცა

ნახევარფინალში გავსულიყავი.
 ბრძოლის ეს ეტაპიც მოვიგე, ფი-
 ნალში კი ერთნაირტულიანებს სამი და-
 მატებით ისარი გავსროლინეს, ურ-
 იგოდ არ მისვრიც, და მესამე ადგი-
 ლი დავიკავე. გუნდურ პირველო-
 ბაზეც კვლავ მე, ნატო და არჯანი-
 კოვა გამოვდიოდით და გავიმარჯ-
 ვეთ კიდევ.

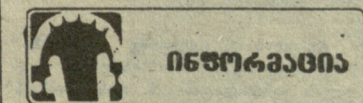
ის ამ 2 33

გუშინ თბილისში გრძელდებოდა თანამედროვე ხუთბიდელოთა ღია პირველობა საქართველოს სპორტსაქონლის
 რიგზე.
 ალექსანდრე კოტორაშვილის ფოტო.

სხინვალი, 1881 წელი

„დღეს ცხინვალი დღესასწაუ-
 ლობს „ზულდრობას“... ცხინვალი
 მოუთმენლად მოელოდა თავის ზღუ-
 დრობას. იგი არა თუ მარტო დღე-
 სასწაული, არამედ „იარაგუკაც“ გა-
 ხლავთ ჩვენთვის... დღეობას ჩვე-
 ნში ერთი კარგი გავლენა აქვს —
 დღეობა არის შემნახავი და მფარ-
 ველი ზოგიერთი კარგი ჩვეულე-
 ბისა. თუ ბერძნებს უყვარდათ და
 აფასებდნენ გიმნასტიურ თამაშო-
 ბას, ჩვენც საბუთი არა გვაქვს,
 რომ არ გვეყვარდეს ჩირითი, კი-
 ლაობა, თამაშობა... საცა დღეო-
 ბაა, იქაც ყველა ეს უნდა იყოს...

ინფორმაცია
 მართველი მიულოისტების გა-
 მარჯვება, მით უფრო საკავშირო შე-
 ჯიბრებებში, დღეს აღარავის ეჭ-
 ვირს. არც კახა ლიპარტელიანის
 (მწვრთნელი გურამ გუგავა) წარმა-
 ტება ყოფილა ჩვენთვის მოულოდ-
 ნელი: ლენტეხელმა კაბუტმა შესა-

ქართველ ხალხს უყვარს კილაობა.
 სიმღერა, ჩირითი. ვინ დაძრახავს
 მას ამისათვის?
 ...ჩვეულებებისამებრ ამწვანებულ
 ფართო მინდორზედ გაიმართა კი-
 ლაობა. როგორც „ბობოლაგებს“, ისე
 გულეკაცსაც სურს და უნდა თავის
 სამშობლოს, შეიღების ფიზიკური
 ძალა, სიმარდე დაინახოს... სამწუ-
 ხარობა, რომ დღეობა ნელ-ნელა კა-
 რგავს იმ ზნეობითს გავლენას ხა-
 ლხელად, რომელიც იმას უწინ ქო-
 ნდა.“

ზ. ი. ცხინვალი, 17 მაისი. „დრო-
 ება“, 1881, № 107. 265. გვ. 2-8.

ნიშნავდ იასპარეზა სამარყანდში
 გამართულ სპორტსაზოგადოებების
 პირველობაზე და თავის წონაში
 (68 კგ) 5 საკმაოდ ძლიერ მოწინა-
 აღმდგევს სძლია — 3 წმინდად და-
 ამარცხა, 2 ქულეებით და პირველ
 ადგილზე გავიდა. გარდა ამისა
 კ. ლიპარტელიანს ვადგეცა ბრინ-
 ჯოს მედალიც, როგორც „შრომით
 თი რეზერვების“ წევრს, — ამ სა-
 ზოგადოების გუნდმა III ადგილს
 დაიკავა.

მთა და მისი პრობლემები

შინ ჩრის და შინ კერას ასა უბეგეღუ

სპანეთის წინათ უსამართლობას შებრძოლებული კაცი თუ მიაკითხავდა თავის შეფარების მიზნით, თორემ ბარიდან სხვა თითქმის არავინ აღიოდა. ხვანეთიც, თუ რამ შეეძლო, უდრტინეველად და ალაღად გაიღებდა და საკუთარ გაბირებებასაც თვითონვე შეელოდა ავად თუ კარვად. ახლა კი, ცივილიზაციის გაკუდმართებულმა გაგებამ საქართველოს ეს საუნჯეცდებული კუთხე განსაცდელის წინაშე დააყენა: წინათ თუ ბარად მხოლოდ ნამატი მოსახლეობა ჩადიოდა, ახლა ისედაც ახობრავად აიყარა თავის ბუდიდან, სტიქიისგან დაზარალებულზე არაფერს ვამბობ, სხვაც ბევრი ეძებს ადგილს, ოღონდ სადმე დასახლდეს. ხანამ გვიან არ არის, საჭიროა მიგრაციის შეჩერება. ამისათვის, ვფიქრობთ, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საშუალება ხვანეთში ფიზიკულტურისა და სპორტის განვითარებაა.

ბის ატმოსფეროს შექმნა, მაგრამ არც იმ პრინციპს ვიციწყებთ: „მოყვარეს პირში უძრახეო“.

მოსახლეობის სიმცირისა და მატერიალურ-ტექნიკურ სიღატაკის მიუხედავად, სვანეთი ყოველთვის ცნობილი იყო სახელოვანი, სპორტზე ფანატიკურად შეყვარებული ადამიანებით — გამოჩენილი მთამსვლელებით, მოთხილამურეებით, მეკლდურებით, მოკიდავეებით, მოკრივეებით, რომლებმაც პართული სპორტის მატეინში მრავალი სასახელო ფურცელი ჩაწერეს. ამის საილუსტრაციოდ მართლაც ერთი ფაქტიც კმარა: საქართველოში — მთამსვლელების ამ კლასიკურ ქვეყანაში — ცამეტ სპორტის დამსახურებული ოსტატებიდან, შვიდი მესტიის რაიონის მკვიდრია.

მოცხადდა — ტურისტებს გადაეცაათ.

მშენებლობის ხანგრძლივობის საკვეშირო რეკორდიც ალბათ ამ ტურისტებს ეკუთვნის: იგი 27 წელი (!) შენდებოდა. ამჟამად, მშენებლობის დაწყებიდან 31 წელია გასული, ბაზამ მრავალი რეკონსტრუქცია განიცადა, სრულყოფილი კი მინც არ არის. სამი წლის წინ, იგი ისევ მთამსვლელებს დაუბრუნდა, ამით ნამდვილად საშვილი შვილი საქმე გააკეთა საქართველოს ტურისტებისა და ექსკურსიების რესპუბლიკურმა ბაზამ. თუმცა, ამ მდგომარეობაში ბაზის დატოვება იმას ნიშნავს, რომ სრულად ვერც მომავალში ისარგებლებს ვინმე მისი სიკეთით. არადა, დღეს სხვა დროს დგება. ეგზოტიკის მოყვარული ბევრი უცხოელი იმის მოლოდინშია, როდის მივცემთ საშუალებას დატოვებ სვანეთის საოცრებებით, რომელნიც ათენის აკროპოლისთან, პიზის კოშკთან, ქალაქმუხუბმ მცხეთასთან, მცხეთის ჭვარათთან და სხვა ღირსშესანიშნაობებთან ერთად იუნესკოს მიერ მსოფლიო კულტურისა და ბუნებრივი მემკვიდრეობის საგანძურშია შესული. ჩვენ კი აქ თანამედროვე სტანდარტების შესაფერისი ორი კაცის გასათევი ადგილი არ გავაჩნია.

აბლად აღარავინ დაობს იმაზე, რომ საქართველოს ეროვნული აღორძინების მისია სპორტშიც უნდა იტვირთოს. აქაც თავისებური ნიჭი, ძალა და გამბედაობაა საჭირო. ეს თვისებები უხვად მოპოვდება განგებამ მთიელ კაცს, ამიტომ ეს რეზერვი დროულად და სრულად უნდა ჩავაყენოთ ერის სამსახურში.

ამ წერილის ავტორის პირად არც იგივე ათეულობით წერილის ასლი ინახება გამოჩენილი მთამსვლელების (ისინი ამავე დროს; შესანიშნავი მოთხილამურეებიც იყვნენ) ბეჭეუ და მიხეილ ხერგიახების, კიკო ჩართოლანის, მაქსიმე გვარლიანის ხელმოწერებით, რომლებიც მესტიის რაიონში სპორტის განვითარებისათვის საქირო მატერიული ბაზის შექმნის საქითხებს აყენებდნენ. მაგალითად, ამ მოთხილამურის საფუძველზე დაიწყო მესტიის მთამსვლელობა ბანაკის შეწყობა, რომელმაც სხვადასხვა უწყებათა ხელში მრავალი სახეცვლილება განიცადა და ბოლოს... მთამსვლელებისთვის უვარგისად გა-

ფუტა და განიავდა. ამ პერიოდში მესტიის სპორტსმენები რესპუბლიკის ნაკრები გუნდის შემადგენლობაში საკვეშირო სპორტულეც კი გამოდიოდნენ, გახდნენ სპორტის ოსტატებიც. ამჯერად, მესტიის სოლიდური თანხებით აშენებული ორი ტრამპლინი, მაგრამ ორივე უვარგისი და დაუმთავრებელია. იქ ხტომები არ შეიძლება და აღარც „მფრინავი მოთხილამურეები“ ჰყავს მესტიას. თითქმის იმავე პერიოდში მესტიის შემოზიდეს ჩეხური ყაიდის სათრეველა საბაგირო გზის კონსტრუქციები, რომლებიც... 15 წელიწადი ღია ცის ქვეშ იყავებოდა. ამ ხნის განმავლობაში ვერანაირმა მიდგომ-მოდგომამ და ხეწნა-მუღარამ ვერ გაჭრა, არავინ მოჰკიდა ხელი მის დამონტაჟებას. 8 წლის წინათ, როგორც იქნა, გატყდა ნავსი. საქართველოს „სპეცტრანსმა“ გამოიჩინა კეთილგანწყობა და ერთდროულად ორი საბაგირო გზა — სავარძლიანი და სათრეველა ააშენა. ერთი შეხედვით, თითქმის ყველა საშუალო მესტიელს — ასე აცხადებენ მშენებლებიც — მესამე წელია, ყოველ შემოდგომაზე, ხან ვახუტებში, ხანაც ტეღვიზით, აცხადებენ, მესტიელებს აუხდათ ოცნება და ამუშავდება ორი საბაგირო გზა, მაგრამ ისინი ამ ბედნიერებას ვეღარ ეღირსნენ. ქვედა, ანუ სავარძლიანი გზას, რომელსაც მესტიიდან ჰაწვავლის პლატოზე უნდა აჰყავდეს ხალხი, თითქოს არა უშავს, საცდელად ამუშავეს კიდევ, მაგრამ წელს, აგვისტოში, როცა ერთხელ კიდევ, ისევ საცდელად, სავარძლიანი ორი ადამიანი ჩასვეს, გორგოლაჟიდან ბაგირი ამოვარდა. მუხრანშია არ უმტყუნა და ბაგირი ვანერმა, მაგრამ 5 საათს ეკიდნენ 10-12 მეტრის სიმაღლეზე დაშინებული და დაქანცული მგზავრები, ვიდრე მთამსვლელობა ბანაკიდან მაშველი ჭგუფის წევრები არ მოვიდნენ და თოვებით არ ჩამოსხნეს ისინი. ბა-

გირი დღესაც ამოგდებულია და არავინ ფიქრობს მის აღდგენაზე.

წელს, ივნისის დასაწყისში, „ლელოს“ მეშვეობით ვთხოვეთ მათ, ვისაც ეს საქმე ენება, აემუშავენ ბინათ, თუნდაც ერთი სავარძლიანი გზა, რომელიც მესტიის ჩამოსული მრავალრიცხოვან დასახლებულ მომსახურებოდა, „მაგრამ... თქვენთვის ბოლოდან ამ მთაზე უკვე თოვლი დევს. ამუშავდება კი ეს გზა? თუ „სპეცტრანსმა“ სამმართველო არ ჩაერგა საქმეში, ოცნება ისევ ოცნებად დარჩება. კითხვაზე, რატომ ვერ ამუშავებენ ამ გზას, „სპეცტრანსმა“ სამმართველოს ხელმძღვანელობამ ასე გვიპასუხა: „სამი წელია, ვთხოვთ მესტიის რაიონის თავიანთს, გამოვიგზავნონ კადრები. მოსამზადებლად. შარშან, ვინც წარმოგივლიდნენ, ისინი მოვამზადებთ, მაგრამ როგორც ჩანს, მათ ვერ იმუშავეს, ზუსტ ტექნიკას პროფესიონალები უნდა ემსახურებოდნენ. მათ შორის, ელექტროინჟინერი და მექანიკოსი. ასეთები კი მომსახურე ჭგუფში არ ჰყავს“.

ალბათ, ცოდვის ჩავიდნენ, თუ ნაწილობრივ მისცა არ გამოვხატავ მესტიელი ახალგაზრდების, მათი შობილების და მოლიანად იქაურ მშრომელთა გულსტკივილის რაიონის სპორტულ ცხოვრებაში არსებულ ნაკლოვანებებზე.

დღევანდელი ცხოვრების ვერც ერთი სფერო ვერ გადაურჩა სერიოზულ ნაკლოვანებებს. სვანეთშიც ასეა, მაგრამ მოზარდი თაობის ზნეობრივ და ფიზიკურ აღზრდა-ჩამოყალიბებაში შეცდომის შეცდომამაზე მიმატება უმძიმესი დანაშაულია. ახალგაზრდობის აღზრდის ერთ-ერთი მთავარი გზა, უკვე ვთქვით, ფიზიკულტურასა და სპორტშია. ოღონდ, ჩვენი მზანა ამჯერად არც დამანაშავეს ძენა და მზილება, არც ვინმეს დასჯა და გაშავება. პირიქით, ჩვენი სურვილია, ურთიერთგაგების, აზრთა გაზიარების და ურთიერთდახმარე-

ბის ატმოსფეროს შექმნა, მაგრამ არც იმ პრინციპს ვიციწყებთ: „მოყვარეს პირში უძრახეო“.

მოსახლეობის სიმცირისა და მატერიალურ-ტექნიკურ სიღატაკის მიუხედავად, სვანეთი ყოველთვის ცნობილი იყო სახელოვანი, სპორტზე ფანატიკურად შეყვარებული ადამიანებით — გამოჩენილი მთამსვლელებით, მოთხილამურეებით, მეკლდურებით, მოკიდავეებით, მოკრივეებით, რომლებმაც პართული სპორტის მატეინში მრავალი სასახელო ფურცელი ჩაწერეს. ამის საილუსტრაციოდ მართლაც ერთი ფაქტიც კმარა: საქართველოში — მთამსვლელების ამ კლასიკურ ქვეყანაში — ცამეტ სპორტის დამსახურებული ოსტატებიდან, შვიდი მესტიის რაიონის მკვიდრია.

ამ წერილის ავტორის პირად არც იგივე ათეულობით წერილის ასლი ინახება გამოჩენილი მთამსვლელების (ისინი ამავე დროს; შესანიშნავი მოთხილამურეებიც იყვნენ) ბეჭეუ და მიხეილ ხერგიახების, კიკო ჩართოლანის, მაქსიმე გვარლიანის ხელმოწერებით, რომლებიც მესტიის რაიონში სპორტის განვითარებისათვის საქირო მატერიული ბაზის შექმნის საქითხებს აყენებდნენ. მაგალითად, ამ მოთხილამურის საფუძველზე დაიწყო მესტიის მთამსვლელობა ბანაკის შეწყობა, რომელმაც სხვადასხვა უწყებათა ხელში მრავალი სახეცვლილება განიცადა და ბოლოს... მთამსვლელებისთვის უვარგისად გა-

ფუტა და განიავდა. ამ პერიოდში მესტიის სპორტსმენები რესპუბლიკის ნაკრები გუნდის შემადგენლობაში საკვეშირო სპორტულეც კი გამოდიოდნენ, გახდნენ სპორტის ოსტატებიც. ამჯერად, მესტიის სოლიდური თანხებით აშენებული ორი ტრამპლინი, მაგრამ ორივე უვარგისი და დაუმთავრებელია. იქ ხტომები არ შეიძლება და აღარც „მფრინავი მოთხილამურეები“ ჰყავს მესტიას. თითქმის იმავე პერიოდში მესტიის შემოზიდეს ჩეხური ყაიდის სათრეველა საბაგირო გზის კონსტრუქციები, რომლებიც... 15 წელიწადი ღია ცის ქვეშ იყავებოდა. ამ ხნის განმავლობაში ვერანაირმა მიდგომ-მოდგომამ და ხეწნა-მუღარამ ვერ გაჭრა, არავინ მოჰკიდა ხელი მის დამონტაჟებას. 8 წლის წინათ, როგორც იქნა, გატყდა ნავსი. საქართველოს „სპეცტრანსმა“ გამოიჩინა კეთილგანწყობა და ერთდროულად ორი საბაგირო გზა — სავარძლიანი და სათრეველა ააშენა. ერთი შეხედვით, თითქმის ყველა საშუალო მესტიელს — ასე აცხადებენ მშენებლებიც — მესამე წელია, ყოველ შემოდგომაზე, ხან ვახუტებში, ხანაც ტეღვიზით, აცხადებენ, მესტიელებს აუხდათ ოცნება და ამუშავდება ორი საბაგირო გზა, მაგრამ ისინი ამ ბედნიერებას ვეღარ ეღირსნენ. ქვედა, ანუ სავარძლიანი გზას, რომელსაც მესტიიდან ჰაწვავლის პლატოზე უნდა აჰყავდეს ხალხი, თითქოს არა უშავს, საცდელად ამუშავეს კიდევ, მაგრამ წელს, აგვისტოში, როცა ერთხელ კიდევ, ისევ საცდელად, სავარძლიანი ორი ადამიანი ჩასვეს, გორგოლაჟიდან ბაგირი ამოვარდა. მუხრანშია არ უმტყუნა და ბაგირი ვანერმა, მაგრამ 5 საათს ეკიდნენ 10-12 მეტრის სიმაღლეზე დაშინებული და დაქანცული მგზავრები, ვიდრე მთამსვლელობა ბანაკიდან მაშველი ჭგუფის წევრები არ მოვიდნენ და თოვებით არ ჩამოსხნეს ისინი. ბა-

სკვათა შორის, „სპეცტრანსის“ დაკვეთით მოთხილამურეები სათხილამურო ტარას მომზადებასაც შეუდგნენ, მაგრამ, ვის რად უნდა ის ტარასა, თუ სათრეველა საბაგირო გზა არ იმუშავა, მკვდარ კაპიტალს ხომ ისევე მკვდარი, უმიზნოდ დაზარალებული კაპიტალი მიემატება. სინტერესოა, ვინ კრის და ვინ კერავს ასე უგეგმოდ და უმიზნოდ? არავის ეგონოს, თითქმის მესტიის არაფერი გაკეთებულა. როგორ არა, გაკეთდა, მაგრამ გამოყენებით კი იმ, ასეა „გამოყენებული“ ამ წერილში მესტის ჩივილი აღარ ივარგებს, სხვას სხვა დროს ვატყვით. იმედია, დავანახეთ, რომ საბაგირო გზების ამუშავება ახლა ფრიალ საშური საქმეა.

პირიბა ვვარლიანი,
„ლელოს“ საკ. კორ.
მესტია.

სისარული და პასუხისმგებლობა

(დასასრული)

დიდი მოქმე-მოქმე გამოიწვია. შენმა გამგზავრებამ საქავშირო ნაკრების შეკრებაზე, რომელიც კორეაში მოეწყო, რის გამოც გამოაკლდა საქართველოს ნაკრებს მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადზე. უშენობა კი ჩვენებს მძიმე ტვირთად დაწვა. ნუთუ ასე აუცილებელი იყო შენი საკავშირო ნაკრებში მივლინება?

ტვირთული ხარ. როგორ უთავებებ ერთმანეთს სწავლასა და სპორტს. პედაგოგები თუ გიწვიენ გარკვეულ შედეგათებს?

ჩვენი სკოლა გიმნაზიის ტიპისაა, ასე რომ, არავითარ შედეგათს არ მიწვიენ და არც ვითხოვ. ვსწავლობ დამაკმაყოფილებლად, თუმცა, ვცდილობ, ამხანაგებს არ ჩამოვრჩე და, როგორც კი თავისუფალ დროს ვპოულობ, წიგნებს ჩაუკრებდი ზოლმე.

რა თქმა უნდა, მოხარული ვიქნებოდი, საქართველოს ნაკრების სახელით გამოვსულიყავი მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადზე. იცით, წელს ერთხელ უკვე მოგვიბდა თურქეთში საქართველოს დამოუკიდებელი გუნდის სახელით გამოსვლა და, ვერ წარმოიდგენოთ, რა სასიხარულო და საამაყოა, როცა შენი სამშობლოს სამფეროვანი დროშის ფრიალს უყურებ სხვა დროშების გვერდით. მე კი მსურდა, საქართველოს ნაკრების ღირსება დამეცვა მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადზე, მაგრამ საკავშირო ნაკრების მწვრთნელმა ბალოვმა დარეკა თბილისში და დაემუქრა საქართველოს ნაკრების მწვრთნელს, რომ, თუ მე არ გამიმშვედნენ შეკრებაზე კორეაში, ნაკრებიდანაც გამიბრუნებდნენ და ვერც მსოფლიო ჩემპიონატში მივიღებდი მონაწილეობას, რომელიც 1991 წელს უნდა გამართოს. აქ იცოდნენ, რომ ბალოვი ის პირივინება, რომელიც არავითარ კომპრომისზე არ მიდის, ამიტომ, დამირბეს ნება წავსულიყავი კორეაში.

როგორ ფიქრობ, სპორტკოლაში ან სპეციალში რომ სწავლობდე, გაგებინებოდა სწავლისა და სპორტის შეთავსება?

არ გამოიჭირებოდა, ვფიქრობ, საქიროცაა, მაგრამ იქ მოხვედრა ძალიან ძნელია. დიდი ვაი-ვაგლობით მივალბინეთ ჩემი ძმა, რომელიც ღამე-ღამე წარმატებით შეგულისაწებულმა მშვილდა და ისრებს მოჰკიდა ხელი.

წელს თავისუფალი დრო ახაენე, როგორ იყენებ მას?

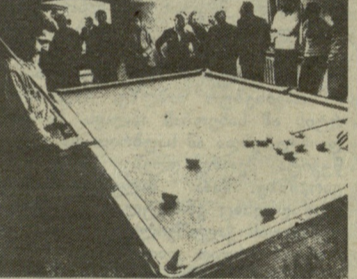
როგორც ვთქვი, ვკითხულობ წიგნებს, ან ვაცნობ ნამცხვრებს, რომლებიც ძალიან უყვარს ჩემს ამხანაგებს. მშვილდითან ურთიერთობაში თითქოს სინაზეს ვკარგავ, რასაც სამზარეულოში ტრიალთ ვინახაუბრებ.

ალბათ, ყველაზე „ნორჩი“ ხარ საუკეთესო სპორტსმენთა ათეულის კანდიდატადან. რას გპიწმობ?

მოულოდნელობის, სიხარულის და მეტი პასუხისმგებლობის გრძნობა დამეძულა — ნლობს ხომ გამართლება სპირტება.

ბარხელონა, თურქეთი, კორეა... ამასთან ერთად, სხვადასხვა შეკრებებზე და შეკრებებზე კავშირის მასშტაბით... შენ კი მოსწავლე ხარ და სპორტის გარდა, სკოლაშიც და-

ესაუბრა ივანე ჩახვავილი

ბილიარდი უბრუნდება ბათუმს

ბათუმში ძველად არავითარ სპორტსმენთა თხოვნით, მესტიის რესპუბლიკაში პირველად, შემოიტანეს უცხოური, ვალუტაზე შექმნილი ხელოვნურსაფარიანი ტრამპლინი თხილამურებით ხტომისათვის. სამწუხაროდ, ტრამპლინი არ ამუშავდა, ხელოვნური საფარი კი გა-

ფუტა და განიავდა. ამ პერიოდში მესტიის სპორტსმენები რესპუბლიკის ნაკრები გუნდის შემადგენლობაში საკვეშირო სპორტულეც კი გამოდიოდნენ, გახდნენ სპორტის ოსტატებიც. ამჯერად, მესტიის სოლიდური თანხებით აშენებული ორი ტრამპლინი, მაგრამ ორივე უვარგისი და დაუმთავრებელია. იქ ხტომები არ შეიძლება და აღარც „მფრინავი მოთხილამურეები“ ჰყავს მესტიას. თითქმის იმავე პერიოდში მესტიის შემოზიდეს ჩეხური ყაიდის სათრეველა საბაგირო გზის კონსტრუქციები, რომლებიც... 15 წელიწადი ღია ცის ქვეშ იყავებოდა. ამ ხნის განმავლობაში ვერანაირმა მიდგომ-მოდგომამ და ხეწნა-მუღარამ ვერ გაჭრა, არავინ მოჰკიდა ხელი მის დამონტაჟებას. 8 წლის წინათ, როგორც იქნა, გატყდა ნავსი. საქართველოს „სპეცტრანსმა“ გამოიჩინა კეთილგანწყობა და ერთდროულად ორი საბაგირო გზა — სავარძლიანი და სათრეველა ააშენა. ერთი შეხედვით, თითქმის ყველა საშუალო მესტიელს — ასე აცხადებენ მშენებლებიც — მესამე წელია, ყოველ შემოდგომაზე, ხან ვახუტებში, ხანაც ტეღვიზით, აცხადებენ, მესტიელებს აუხდათ ოცნება და ამუშავდება ორი საბაგირო გზა, მაგრამ ისინი ამ ბედნიერებას ვეღარ ეღირსნენ. ქვედა, ანუ სავარძლიანი გზას, რომელსაც მესტიიდან ჰაწვავლის პლატოზე უნდა აჰყავდეს ხალხი, თითქოს არა უშავს, საცდელად ამუშავეს კიდევ, მაგრამ წელს, აგვისტოში, როცა ერთხელ კიდევ, ისევ საცდელად, სავარძლიანი ორი ადამიანი ჩასვეს, გორგოლაჟიდან ბაგირი ამოვარდა. მუხრანშია არ უმტყუნა და ბაგირი ვანერმა, მაგრამ 5 საათს ეკიდნენ 10-12 მეტრის სიმაღლეზე დაშინებული და დაქანცული მგზავრები, ვიდრე მთამსვლელობა ბანაკიდან მაშველი ჭგუფის წევრები არ მოვიდნენ და თოვებით არ ჩამოსხნეს ისინი. ბა-

წიგნის თაროს შეიმატა „რიონი-90“

მართულ ენაზე გამოცემული სპორტული ლიტერატურით არასოდეს ვყოფილვართ განებივრებულნი, რაც იმეტლებოდა, ისიც მეტწილად ნიათარბნი იყო.

არც კი გავხსენდება სპორტის ერთ სახეობაზე ისეთი წიგნის გამოცემა ქართულ ენაზე, რომელიც აბსოლუტურად ან თითქმის აბსოლუტურად ყველაფერს მოიცავდა და მკითხველს წარმოადგენს მისცემდა იმის თობაზე, თუ რა გზა გაიარა სპორტის ამა თუ იმ სახეობაში, როგორ ამოღდა იგი პროფესიულ დონემდე, ვინ იყვნენ მისი ყველაზე თვალსაჩინო წარმომადგენლები, რა ადგილი ეკავა საქართველოს სპორტის ამ სახეობის სამყაროში და ა. შ.

ამ დღეებში სწორედ ერთი ასეთი საქველტანიანი, უხვად ილუსტრირებული წიგნი გამოვიდა ქართულ ენაზე. წიგნს ჰქვია „რიონი-90“ (შემდგენლები ვ. მუსელიანი, ე. გიორგაძე, რედაქტორი გ. სალიაშვილი, თბილისის უნივერსიტეტის

გამომცემლობა, 1990 წ. კობერატივი „არწივი“. წიგნი 50 ათასი ტირაჟით დაისტამბა, ღირს 6 მანეთი და 90 კაპიკი). წინასიტყვაობაში ვითხულობთ: „კრებულში მიძღვნილია წარსულისა და თანამედროვეობის პროფესიული ჭრივის ლიდოსტატებისადმი. მკითხველი გაეცნობა მათი ბიოგრაფიების მრავალ ნაკლებდენობილ ფაქტებს, ბრძოლებს, რომლებიც ისტორიულად არის მიჩნეული, რინგის ახალ ამბებს, აგრეთვე გამოჩენილი სპორტსმენების წვრთნის მეთოდებს. მისი შედგენის დროს გამოვიყენეთ მასალები ქართული, რუსული, ამერიკული, ინგლისური, იტალიური, ჩეხური, ბულგარული, ივოსლავური, შვედური, ესპანური, პოლონური, იაპონური, ფრანგული, გერმანული ჟურნალ-გაზეთებიდან და წიგნებიდან.

ქართული მკითხველი მანცდამანც განებივრებული არ არის ამ ვაჟკაციური სპორტისადმი მიძღვნილი წიგნებით. ამიტომ, შემდგომაც დაუბრუნდებით კრივის თემს“.

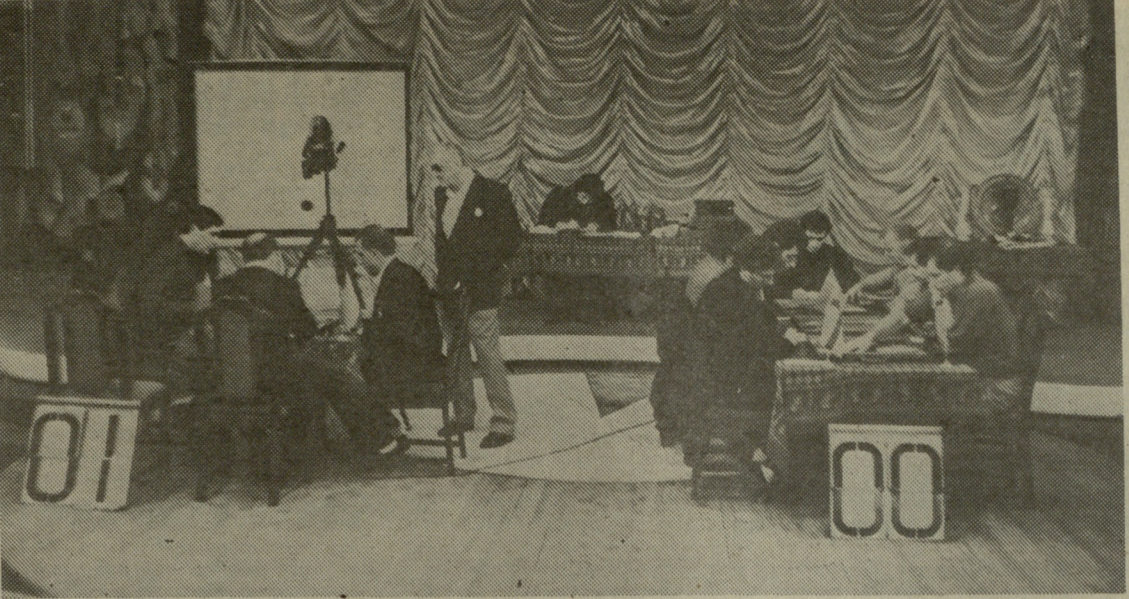
საუბეთსო სპორტსმენი, პეპრონა

სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ საკავშირო ორგანიზაციამ დასახეულა ათი საუკეთესო სპორტსმენისა და მწვრთნელის გვარი.

საუკეთესო სპორტსმენთა შორის მოხვდნენ: დ. გობეჯიშვილი (საქართველო, თავისუფალი ჰილიაბა), ს. დავიდივა (რსფსრ, ბიატლონი), ნ. ჟურავსკი (მოლდოვა, ნიჩბოსნობა კანოეთი), ნ. კალინინა (უკრაინა, ტანვარჯიში), ა. კარელინი (რსფსრ, კლასიკური ჰილიაბა), ა. ორახლეური (თურქმენეთი, ძალოსნობა), ვ. რენისკი (ბელორუსია, ნიჩბოსნობა კანოეთი), მ. ტატარინოვი (მოსკოვი, პოკეი), მ. ხაღარცევი (რსფსრ, თავისუფალი ჰილიაბა), ი.

ინსონი (ესტონეთი, აკადემიური ნიჩბოსნობა).

გამოცხადდა საუკეთესო მწვრთნელთა ათეულშიც, რომელშიც შევიდნენ: ა. ე. ულანინკო (ასტრახანი, ხელბურთი), ი. გრიცკო (კიევი, აკადემიური ნიჩბოსნობა), გ. ვეკუ (კიშინიოვი, ძალოსნობა), ა. კირპანევი (კიშინიოვი, ნიჩბოსნობა კანოეთი), ვ. კუნევი (ნოვოსიბირსკი, კლასიკური ჰილიაბა), მ. ლეპეკი (პიარნუ, აკადემიური ნიჩბოსნობა), ო. ოსტაპენკო (ხერსონი, ტანვარჯიში), გ. საორაძე (თბილისი, თავისუფალი ჰილიაბა), ვ. შიტკოვი (სვერდლოვსკი, ბიატლონი), ვ. იურზინოვი (მოსკოვი, პოკეი).

სამართალს ღია ჩემპიონატმა ნარდში მართლაც ჩინებულად ჩაიარა. ეს განპირობა როგორც ტურნირის უნაკლო ორგანიზაციამ, ასევე მონაწილეთა მაღალმა კლასმა. თითქმის ყველა პარტია უშედეგოდ, დაძაბულ ბრძოლაში მიმდინარეობდა. და აი, გუშინ დასრულდა პირველი საერთაშორისო შეჯიბრება: ახალგაზრდულ ცენტრ „ბერიკონში“ გაიმართა

ფინალური შეხვედრები მოკლე და გრძელ ნარდში. გრძელი ნარდის ფინალურ ორთაბრძოლაში აზერბაიჯანელმა აგვა ბახავემ დაამარცხა თბილისელი ვალერიან თორელი — 6:0 და ჩემპიონობა მოიპოვა. მოკლე ნარდში ფინალური შეხვედრა გვიან დამთავრდა.

ალექსანდრე კოტორაშვილის ფოტო.

ფიფა-ს ახალი გადაწყვეტილებები

ციურისში შედგა ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომა, რომელმაც იმსჯელა თამაშის წესების შესახებ ცვლილებებზე. მსოფლიო ფეხბურთის ხელმძღვანელობა დიდხანს შეფიქრებული თამაშის შედეგადად მიყვებითი და განზრახული აქვს შემტევ მხარეს მისცეს უპირატესობა.

ფიფა-ს აღმასკომის სხდომაზე დღის წესრიგში მართო წესებში ცვლილებები როდი იდგა, აქ გადაწყდა შემდეგი საკითხები: — 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე აფრიკა მიიღებს სამ ადგილს. ეს მესამე ადგილი აფრიკელს წარმატებული თამაშისთვის მიეკუთვნება ევროპის გუნდების ხარჯზე.

ფეხბურთი თავისი ბუნებით, შემტევი თამაშია, გუნდების უმეტესობა კი ამჟამად, იმ მიზნით გამოდის მინდორზე, რომ, უპირველეს ყოვლისა, დივიცას საკუთარი ქარის უსაფრთხოება, — განაცხადა ფიფა-ს გენერალურმა მდივანმა იოზეფ ბლატერმა. — აი, ამიტომაც დღის წესრიგში დავაყენეთ საკითხი — ავამოლოთ მილიონათვისის საყვარელი სპორტის სახეობის სანახაობით მხარე.

ეევროპა ჩემპიონატის ფინალურ ტურნირში 24-დან მიიღებს 13 ადგილს და ამ რიცხვში შევა მსოფლიო ჩემპიონის გერმანიის გუნდის „დაჯავშნული“ ადგილიც. — სამხრეთ ამერიკის დაეთმო 3 ადგილი და შეეძლება, მეოთხე გუნდიც გაგზავნოს მსოფლიო ჩემპიონატზე. ამ დამატებით ადგილს სამხრეთ ამერიკა ორ დამატებით მატჩში გაითამაშებს ჩრდილოეთ ამერიკისა და ოკეანის წარმომადგენელთან.

აღმასკომმა შექმნა სპეციალური ჯგუფი, რომელიც მოწოდებულია მოძალო წლისთვის შეიმუშოს შესაბამისი რეკომენდაციები. ი. ბლატერის აზრით, თამაშის წესებში ცვლილებები შეიძლება მოხდეს უკვე 1992 წელს. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანია კარების ზომების გაზრდა, რასაც, როგორც სპეციალისტები აღნიშნავენ, მოჰყვება დიდი ფინანსური პრობლემები: მეტრისმეტად ძვირი დაჯდება მსოფლიოს სტადიონებზე, მილიონობით ქარის შეცვლა. მეორე მხრივ, ისეთი ავტორიტეტი, როგორცაა უფა-ს პრეზიდენტი ლენარტ იოჰანსონი, შიშობს, რომ დიდ კარს შეუძლია გამოიწვიოს საპირისპირო ეფექტი — თამაშში ბევრი ბურთი გავა და ფეხბურთიც სწორედ ამ მიზეზით დეკარგავს თავის მიმზიდველობას.

კოსტარეკა დისკვალიფიცირებულია ორი წლის ვადით ჰაბუკთა ყველა იმ შეჯიბრებაში, რომელიც ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ეგიდით ჩატარდება. მიზეზი ამ ქვეყნის მოთამაშის, ე. შედფორდი ასაკით მინიშნულებამ განხვავდა. — კოლუმბიას აეკრძალა თავის მინდორზე ყოველგვარი საერთაშორისო მატჩის ჩატარება იმ დრომდე, სანამ აქაურ სტადიონებზე არ აღმოფხვრება ტერორი და ხეგავლენა მოთამაშებზე და მსაჯებზე. — ერაყი გაძევებულია საერთაშორისო საფეხბურთო საზოგადოებრიობიდან, სანამ საპრესის ყურეში კრიზისი საბოლოოდ არ აღმოფხვრება. ყოველგვარი კონტაქტი ამ ქვეყნის ფეხბურთელებთან კატეგორიულად აკრძალულია.

სისრულს ნება დავართო, ითამაშოს ევროპის ზონის შესარჩევ შეჯიბრებებში. 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალის მასპინძლობაზე განაცხადები შეტანილი ჰქონდათ საფრანგეთს, მაროკოს და შვეიცარიას. ამ ქვეყნებს ახლა დაემატნენ ბრაზილია და პორტუგალია.

სისრულს ნება დავართო, ითამაშოს ევროპის ზონის შესარჩევ შეჯიბრებებში. 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალის მასპინძლობაზე განაცხადები შეტანილი ჰქონდათ საფრანგეთს, მაროკოს და შვეიცარიას. ამ ქვეყნებს ახლა დაემატნენ ბრაზილია და პორტუგალია.

უცხოეთის ფეხბურთის ამბავი
ნაპოლი. „მე გგონია, ბიგონი შეიშალა“, — ასე შეაფასა დიეგო მარადონამ „ნაპოლის“ მწვრთნელის გადაწყვეტილება, იმის გამო, რომ იტალიის ჩემპიონატის მორიგ მატჩში მან მარადონა საერთოდ არ შეიყვანა გუნდის შემადგენლობაში. შემდეგ ცნობილმა არგენტინელმა ფეხბურთელმა დაუბანა: „ეს იყო უაზრისანი წვეთი მათივე დიდი სიბრძნისა. ახლა სხვა აღარაფერი დამარჩენია, თუ არა ის, რომ გამოვეშვიდობო კლუბს“.

ბარსელო. საფეხბურთო ასოციაციათა ევროპის კავშირმა უმცაყოფილება გამოთქვა კონტრაქტების დადებისას უზამავლების ასეთი დიდი მასშტაბებით გამოყენების გამო. როგორც უფა-ს წარმომადგენელმა განაცხადა: „ფული უნდა დარჩეს ფეხბურთში და ჩვენც ყველაფერს ვილონებთ საიმისოდ, რომ სატრანსფერო ოპერაციები განხორციელდეს უშუალოდ კლუბებსა და ფედერაციებს შორის“.

როგორც ცნობილია, დ. მარადონამ ბოლო ხანებში რამდენჯერმე უარი განაცხადა საპასუხისმგებლო მატჩებში მონაწილეობაზე, ვაცდინა წვრთნა, თვითნებურადაც რამდენჯერმე წავიდა გუნდიდან. „ნაპოლის“ ხელმძღვანელობის აზრით, ილიდრის ასეთმა საქციელმა არა მარტო გავლენა იქონია იტალიის შარშინდელი ჩემპიონის თამაშზე და საშუალო ძალის გუნდამდე ჩამოაქვეითა იგი, არამედ დიდი ზიანი მიაყენა საერთოდ კლუბის რეპუტაციას.

რომში. იტალიის ხელისუფლებამ გადაწყვიტა შეამოწმოს, თუ რატომაც ასეთ არასახარბიელო მდგომარეობაში 4 სტადიონის საფეხბურთო მინდორები, სადაც ამ უზფხულს მსოფლიო ჩემპიონატის მატჩები მიმდინარეობდა. საქმე ისაა, რომ ამ სტადიონების კეთილმოწყობისთვის (მილანი, რომი, გენუა, ტურინი) მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყებამდე და მერეც სახელმწიფო ბიუჯეტისგან გვარიანი თანხები დაიხარჯა.

თუ მარადონას მართლაც განზრახული აქვს დატოვოს კლუბი, როგორც ადგილობრივი გაზეთები ფუქვებიან, კონტრაქტის წინასწარი დარღვევისთვის, რომელიც 1993 წლამდეა გაფორმებული, მას მოუწევს კარგა მოზრდილი თანხის გადახდა.

მილანის „სან-სიროზე“ და რომის ოლიმპიურ სტადიონზე სათამაშო მინდორები ყოველდღე უფარგის მდგომარეობაშია და ბევრი სპეციალისტი ამაში აღანაშაულებს იმ ტექნიკურ სახსებს, რომ რეკონსტრუქციის დროს ტრიბუნებს დამცველი სახურავები გაუკეთეს. მართალია, მათ თავიანთი პირდაპირი დანიშნულება გაამართლეს, დიცივეს-მაყურებლები წვიმისა და სიციხისაგან, მაგრამ, ექსპერტების აზრით, ამით დიარღვა ბუნებრივი ვენტილაცია, ბალახს მოაჯლდა სინათლე, რაც ასე აუცილებელია მისი ზრდისთვის.

„კორცლენდი“ არ სუპროს

ნბა-ს პროფესიულ კალაბურთელთა ჩემპიონატის რეკორდი წაუგებელი მატჩების სერიაში ეკუთვნის „ნიუ-იორკ ნიქსს“, რომელმაც 1969-1970 წლების სეზონში 23 შეხვედრა მოიგო ზედიზედ. წლებულს ამ რეკორდის გაუმჯობესებას „პორტლენდი“ აპირებს. მან უკვე მოიგო 18 შეხვედრა და უახლოესი ხუთი მატჩიდან ოთხს შინ ჩაატარებს. თუ ყველაფერი კარგად წავიდა, „პორტლენდი“ დაეწყება „ნიუ-იორკს“, — მერე კი უკვე რეკორდის გაუმჯობესებაზეც შეიძლება ფიქრი.

ალგოსავლეთის კონფერანსია

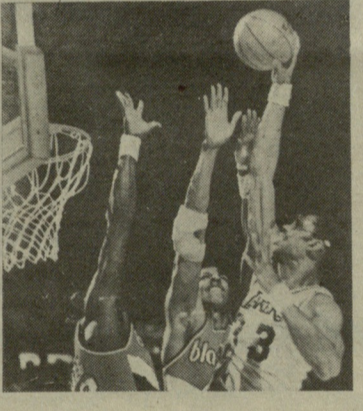
ატლანტის დივიზიონი			
„ბოსტონი“	15	4	789
„ფილადელფია“	13	6	684
„ნიუ-ჯერსი“	7	11	859

ცენტრალური დივიზიონი

„დეტროიტი“	14	6	700
„მილუოკი“	14	6	700
„ჩიკაგო“	12	7	682

დასავლეთის კონფერანსია

წინარი ოკეანის დივიზიონი	მ.	წ.	%
„პორტლენდი“	18	1	947
„გოლდენ სტეტი“	12	7	632
„ლეიკერსი“	11	6	625

რა მდგომარეობაა ამჟამად ჩემპიონატში?
დასავლეთის კონფერანსია
წინარი ოკეანის დივიზიონი

ჩატარებული შეხვედრების შემდეგ გუნდის პრემიები არ მიუღია. უფრო სწორად, სპონსორებმა სპორტსმენებს 123 ათასი დოლარი დააკლეს.

იხორაბასია
აშშ-ის ფრენბურთის ფედერაციამ სსაამართლოში უჩივლა სპონსორებს და ბრალი დასდო მათ იმაში, რომ საბჭოთა კავშირის ნაკრებთან მატჩსა და სექტემბერში ჩატარებული შეხვედრების შემდეგ გუნდის პრემიები არ მიუღია. უფრო სწორად, სპონსორებმა სპორტსმენებს 123 ათასი დოლარი დააკლეს.

ახანში გაიმართა ბატუტის-ტა საერთაშორისო ფედერაციის კონგრესი, რომელმაც ამ ორგანიზაციის ახალი პრეზიდენტი ამერიკელი რონალდ ფრელიპი აირჩია.

კოპაინსაცია
ასეთი უნდა
მიუხედავად გრძელდება ჩოგბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი „დიდი მუზარადის“ თასზე, რომლის საპრიზო ფონდი 6 მილიონ დოლარს შეადგენს, გამარჯვებულისთვის დაწესებული პრემია კი 2 მილიონი დოლარია. უკვე გამოვლინდნენ ნახევარფინალისტები. მაიკლ ჩანგმა (აშშ) დაამარცხა ანრი ლეკონტი (საფრანგეთი) 7:6, 6:3. პიტ სამპრასმა (აშშ) კი გორან ივანიშვიცი (იუგოსლავია) 7:6, 6:7, 8:6... დამარცხება ასეთ პრესტიჟულ ტურნირში, რა თქმა უნდა, გულდასაწყვეტია, მაგრამ არის სერიოზული კომპენსაცია. მაგალითად, მეოთხედფინალში დამარცხებულმა ლეკონტმა და ივანიშვიციმ „ნუგეზად“ 300 ათასი დოლარი მიიღეს (რა თქმა უნდა თითოეულმა), ნახევარფინალში გასულმა კი უკვე განადიდებული აქვთ 450 ათას დოლარიანი პონორარი (აქაც, რა თქმა უნდა, თითოეულს). შემდგომში სპარიზო თანხა ერთობლად გაიზრდება, ასე რომ, მთავარი პრიზისთვის მებრძოლებს საკმაოდ რეალური სტიმული აქვთ.

დამსხმელმა ვიქტორ დვირნიკმა, თანაგუნდელმა განუმარტა, რომ „შერეგეტევის“ აერობრტში მგზავრთა ნივთების ასეთი ჩხრეკა ჩვეულებრივი ამბავია. „შერეგეტევი“ დიდი ხანია, მგზავრთა მარცვის ადგილად იქცა, გამითხავი, კი არავინ არის.

იხორაბასია კალაბურთელთა ორგანიზაცია

იხორაბასია „გამეტა დელო სპორტის“ ტრადიციულმა ანექტამ ევროპის საუკეთესო კალაბურთელთა იუგოსლავიის ნაკრების ლიდერი ტონი კუკოჩი დაასახელა. გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღეს 17 ქვეყნის კალაბურთის მიმომხილველებმა. კუკოჩის გამარჯვება რეფერენდუმში არ არის მოულოდნელი ჯერ თუნდაც იმიტომ, რომ მან 208 ქულა დააგროვა და საგრძობლად გაუსწრო მეორე იუგოსლავიელ კალაბურთელს დინო რაჯას — 49 ქულა.

სულევანდელი სეზონი „იუგოპლასტიკის“ 22 წლის თავდამსხმელისთვის (სიმაღლე 207 სანტიმეტრი) საკმაოდ „ბარაქიანი“ იყო. მან დიდი წვლილი შეიტანა თავისი გუნდის გამარჯვებაში ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასზე. ამავე დროს, კუკოჩი, როგორც ერთგული ნაკრების ლიდერი, გამოდიოდა კეთილი ნების თამაშებსა და მსოფლიო ჩემპიონატში, შეჯიბრებებში, რომლებშიც, იუგოსლავიის ნაკრებმა პირველი ადგილები დაიკავა.

იუგოსლავიის კალაბურთის წარმატებად უნდა ჩაითვალოს ისიც, რომ კონტინენტის საუკეთესო კალაბურთელად ქალთა შორისაც ამ ქვეყნის წარმომადგენელი, დანირა ნაიკი გამოცხადდა.

დამსხმელმა ვიქტორ დვირნიკმა, თანაგუნდელმა განუმარტა, რომ „შერეგეტევის“ აერობრტში მგზავრთა ნივთების ასეთი ჩხრეკა ჩვეულებრივი ამბავია. „შერეგეტევი“ დიდი ხანია, მგზავრთა მარცვის ადგილად იქცა, გამითხავი, კი არავინ არის.

გამაკრითხავი არავინ არის

ჩეხოსლოვაკიის ქალაქ ბრატისლავის საფეხბურთო გუნდი „ინტერი“ ამხანაგური საერთაშორისო შეხვედრების ჩასატარებლად ნიკარაგუას გაემგზავრა მოსკოვის გაელით. როგორც სლოვაკეთის გაზეთები წერენ, მანაგუაში ჩასვლისას დედეგაციის წევრებმა მიიღეს თავიანთი ბარგი, რომელიც

მოსკოვის „შერეგეტევი-2“-ის აერობრტში ერთიანად გაეძარცვათ და გადაეჭვეათ. მწვრთნელმა და ფეხბურთელებს მოსკოვის აერობრტის მომსახურე პერსონალმა მოჰპარა სპორტული ფორმა, ტანსაცმელი, ფოტოაპარატები. კიევის „დინამოს“ ყოფილმა მოთამაშემ, ახლა კი „ინტერის“ თავ-

დამსხმელმა ვიქტორ დვირნიკმა, თანაგუნდელმა განუმარტა, რომ „შერეგეტევის“ აერობრტში მგზავრთა ნივთების ასეთი ჩხრეკა ჩვეულებრივი ამბავია. „შერეგეტევი“ დიდი ხანია, მგზავრთა მარცვის ადგილად იქცა, გამითხავი, კი არავინ არის.

გათამაშება

სკატი

● იმის გამო, რომ საბჭოთა კავშირის კალათბურთის ფედერაციის პრეზიდენტმა ალექსანდრე გომელსკიმ გელი მოაწერა კონტრაქტს საფრანგეთის კლუბ „ლიმუჟიან“ და მისი მწვითელი გახდა, ამერიკიდან ველარ ჩაივლეს საერთაშორისო ველბურთის ალმასკომის წევრად. ამ დღეებში განაცხადა ფიბას-ენერალურმა მდივანმა ბორისლავ ტანკოვიჩმა. ასეთი შეთავაზება ამ ორგანიზაციის ფუნქციონირებს სასურველ ვერაძეობათ. მოქმედი მწვითელები და არბიტრები არ შეიძლება იყვნენ ფედერაციის ალმასკომის თანამშრომლები.

● დილაჩი ბიჩვი (აშშ, ფლორიდას შტატი) მიმდინარე ჩოგბურთულ გოგონათა თასის გათამაშებაში საბჭოთა ნაკრებმა დამარცხა პოლანდიის გუნდი (3:0) და ნახევარფინალში თამაშის უფლება მოიპოვა. ნახევარფინალში ვინდენ, აგრეთვე, ესპანეთი (დარცხა აშშ — 3:0), ბელგია (გველასთან — 3:0) და არგენტინა (იტალიასთან — 2:1). აქვე გრძელდება იუნორთა შეჯიბრება „სანშაინის“ თასზე, რომელშიც სსრკ ვიზიტის ნაკრებმა აჯობა შევეციის ნდს (2:1), მექსიკელებმა კი ალიის ნაკრები დამარცხეს (2:1).

● ლისაბონის მახლობლად ეროტო ქალაქ ემტორილში ასნა ცნობილი მოქადრატის ალანდრე ალიონის მემორიალი, კორც ცნობილია, წარმოშობით იმა მოქადრატმა და ემიგრანტმა ისი ცხოვრების დიდი ნაწილი ოთხში გაატარა, ცხოვრების ო დღეები კი პორტუგალიის ქალაქში. ამ დღეებში ემტორი-სასტუმრო „პარონის“ შესასვლელთან გამოაკრეს დაფა წარწევით: „ალექსანდრე ალიონის აფლიო ჩემპიონი ჰადრატში. პორტუგალიაში მისი პირველი ვიზის 50 წლისთავი. 1940-1990“.

● ინგლისის საცხენოსნო წრეებში ახალი სკანდალი მწიფდება. „უოკისტა კლუბმა“ — ბრიტანეთის საცხენოსნო სპორტის ხელმძღვანელმა ორგანომ 15.600 დოლარი ჯარიმა დააკისრა მწვითელს მოპანედ მუბარეკს, ვინაიდან მასზე გაპროცენებულ ექვს ცხენს სისხლში ანაბოლოური სტეროიდების (სხვაგვარად დობინგის) კვალი აღმოუჩინეს, ექსპერტთა კომისიის აზრით, აკრძალული პრეპარატები ჯერ კიდევ აპრილშია ჩამოტანილი აშშ-დან.

● ბულგარეთში შექმნილმა რთულმა პოლიტიკურმა სიტუაციამ საეკოლოგო გახდა ევროპის ჩემპიონატის ჩატარება ფიზურულ ციკურობაში, რომლისთვისაც სოფიას უნდა ემასპინძლა. მაგრამ ბოლო დროს მდგომარეობა მკვეთრად შეიცვალა და გადაწყვიტა, რომ შეჯიბრება გაიმართება დანიშნულ დროსა და დანიშნულ ადგილზე (ე. ო. 1991 წლის 22-27 იანვარს). როგორც ბტას-ს სააგენტო იუწყება, ჩემპიონატში მონაწილეობის სურვილი უკვე განაცხადა თხუთმეტმა ქვეყანამ, განაცხადების მიღება კი გრძელდება. გამოცხადდა აგრეთვე, რომ ორგანიზატორებმა ჯერჯერობით ეურნალისტთა ასზე მეტი საკრედიტაციო განაცხადი მიიღეს.

სიუათიანი ნაღინაღი

დასრულდა მსოფლიოს 41-ე ჩემპიონატი „ფორმულა 1“ კლასის ავტომობილებით რბოლაში. პილოტები და გუნდები დეკემბერში შეუდგებიან ახალი ძრავებისა და ავტომობილების გამოცდას. ჩვენ კი კიდევ ერთხელ გადავავლოთ თვალი წლებიანდელ ასპარეზობას.

ტურბოკომპრესორის აკრძალვამ ხელი ვერ შეუშალა სიჩქარის ზრდას, რასაც შედეგად მრავალი უსიამონება მოჰყვა. ავარია თითქმის ყველა პილოტმა განიცადა, ყველაზე მძიმე შედეგი კი ჰქონდა ახალგაზრდა მარტინ დონელის ავარიას „ნერესზე“, საკვალიფიკაციო რბოლების დროს.

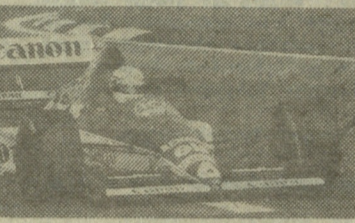
მაგრამ არამარტო კატასტროფები დაამახინჯა გულდამატკივარს ამ ჩემპიონატიდან. ყელ აირტონ სენასა და ალენ პროსტის მიერ საუცხოოდ ჩატარებული რბოლები „ფინიქსსა“ და „ინტერლაგოსზე“, მონაკოს ქუჩებზე და მეხიკოს „როდრიგესის“ ტრასაზე, „პოლ რიკარზე“, სადაც ფრანგმა პილოტმა „ფერარისთვის“ მე-100, საიუბილეო „გრან პრი“ მოიგო და ერთი კვირის შემდეგ „სილვერსტონზე“, მანვე პირველი „პეთ-თორიკი“ შეასრულა ნიკი ლაუდის შემდეგ, რომელიც ეს მოახერხა 1976 წელს.

ავტოსპორტის მოყვარულები გაიხსენებენ ნაიჯელ მენსელის დიდ სურვილს, როგორც არ ჩამორჩენოდა თანაგუნდელს, რაც ხშირად მარცხით მთავრდებოდა და ზოგ შემთხვევაში პროსტის წყურბასაც იწვევდა („მეტორილი“), მაგრამ ინგლისელმა პილოტმა მაინც ვარკვეული წვლილი შეიტანა თავისი გუნდის წარმატებაში. ვარდა ამისა, იგი დაეხმარა ალენ პროსტს ეჩვენებინა ის შედეგი, რასაც ასე ელოდნენ.

„ფერარის“ რიგებში ასპარეზობის პირველივე წელს ფრანგი პილოტი ვიცი-ჩემპიონი გახდა. გამართლდა სპეციალისტთა წინასწარმეტყველება. „პროფესორი“ ყოველთვის საუკეთესო სპორტულ ფორმაშია. მას შეუძლია ყველაზე დაბალი კლასის გუნდი ლიდერებში გაიყვანოს.

ყველასთვის მოულოდნელი იყო ავტობოლოგის ვეტერანის, რიკარდო პატრეხეს გამარჯვება „იმოლაზე“. თვით პილოტსაც არ სჯეროდა ამისა და როცა ჟან-მარი ბალესტრის ხელიდან კუთვნილი პრიზი მიიღო, სიხარული ვერ დაფარა. „სილვერსტონზე“ პატრეხე მეორასედ დადგა სტარტზე.

ცოტა უცნაურად ჩანს ტიერი ბუტსაის გადასვლა „ლიეჟეში“. „უილიამს რენოს“ საქესთან ორ წელიწადში მან მოიგო 3 „გრან-პრი“, ერთი საკვალიფიკაციო და და-

ამყარა ტრასის ერთი რეკორდი. სხვაგვარად ფიქრობს გი ლიეჟე. მისი აზრით, ტიერი ბუტსაისა და ახალგაზრდა ერიკ კომას ლუდები თავის სიტყვებს იტყვის, თუ, რა თქმა უნდა, ამას ხელს შეუწყობს იტალიური „ლამბორჯინი“. საგრძობლად გააუშვრება თავისი მდგომარეობა „ბენეტონმა“.

ალესანდრო ნანინისა და ნელსონ პიკეს ლუდები საიწმელო გამოდგა. იტალიელმა პილოტმა რამდენჯერმე მეორე-მესამე ადგილებზე დაიკავა, რასაც დაემატა ბრაზილიელი თანაგუნდლის მიერ მოგებული ორი ეტაპი. ახლა „ბენეტონ ფორდის“ აქტივობა 4 „გრან-პრი“, 2 რეკორდი და კონსტრუქტორთა და პილოტთა შორის მს. შე ადგილი. ჯონ ბერნარდი გუნდს კიდევ უფრო დაწინაურებას უპირდა, მაგრამ მოხდა გაუთვალისწინებელი შემთხვევა — სრულიად მოულოდნელი ავიაკატასტროფა საკუთარი ვერტმფრენის გამოცხადდა.

„ფერარის“ მსგავსად, რომელმაც ნაიჯელ მენსელის მაგივრად ჟან ალენი მიიწვია, „ბენეტონიც“ შეუდგა კონსტრუქტორის ძეხნას ნანინის მაგივრად და ამოიჩინა კიდევ რამდენიმე, რომელთა შორის ყველაზე რეალურია იამონილი აუგურო სუტოჟი.

მეორედ ბერგერმა წელს ვერ მოიგო „გრან პრი“, მაგრამ მაინც შეუწყობი ხელი „მაკლარენის“ კიდევ ერთ ჩემპიონობას, მოიგო 2 საკვალიფიკაციო, დაამყარა ტრასის 3 რეკორდი და რამდენჯერმე გავიდა მეორე-მესამე ადგილებზე.

სამწუხაროდ, ვერაფრით გამოიჩინეს თავი გრეგორ ფოტიტკმა, მიქელე აღბორეტომ, მარტინ დონელიმ, ოლივე გრუიარმა, ემანუელე პარომ, ანდრეა და ჩეზარისმა, პიერლუიჯი მარტინომ, პაოლო ბარლამი, ნიკოლა ლარინომ, ფილიპ ალემ, ბერტრანდ გასომ, კლაუდიო ლანჯესმა, სტეფან იოჰანსონმა, ირკი იარვილკტომ, დევიდ და გერი ბრეტემებმა. ბრუნო კაკომელიმ. თუმცა, არც ერთი არ კარავს იმედს. ყველა ახალ, უფრო ხელსაყ-

რელ კონსტრუქტორს ეძღვნება გოგონათა რამდენიმე. მაკლარენ-პონდსა „სევიორ რეგული“ (დარბა „ტირეულ-შინდემ“ მიწოდებულ ტექნიკაში) მოდენა, იგი სატორუ ნაკაბიმა-სთან ერთად იასპარეზებს; „უილიამს-რენოს“ ლუდები ისეთივეა, როგორც ორი წლის წინ; „ბრეტემ-იამასას“ დუბლუნდა მარტინ ბრანდის; „ეროუზ-პორშეს“ კვლავ იგივე ლუდები ეყოლება; „ლეიტონ ჰაუს-ჯადის“ წყვილიც უცვლელი რჩება; „დალაირა-ჯადმა“ მიიწვია ფინელი ორკი იარვილკტო ანდრეა ჩეზარისის მაგივრად; „მინარდი-ფერარი“ — პიერლუიჯი მარტინი — ჯანი მობილევი; „ლიეჟე-ლამბორჯინი“ — ტიერი ბუტსაი — ერიკ კომა; „ფერარი“ — ალენ პროსტი — ჟან ალენი; „ლამბორჯინი“ — ნიკოლა ლარინი — ერიკ ვან დერ პოელი.

გამომცდლებად კვლავ რჩებიან ალან მაკინში („მაკლარენი“), მარკ ბლანდელი („უილიამსი“), ბერნარდ შნაიდერი („ეროუზი“), ჯონი ჰერბერი („ლორდუსი“), კრისტინ დანერი („ლეიტონ ჰაუსი“), ანდრეა მონტერბინი („დალაირა“), მარკო აპინელი („ლამბორჯინი“).

დაბოლოს, იმ პილოტთა შესახებ ვინც „პროტოტიპებში“ სასაპარეზოდ გადავიდა. დერეკ უორდოკი მიიწვია „სილვ ქათ იაგუარში“, რომლის მენეჯერია ყოფილი ავტომობილი ტომ უოკინსონი. ჟან ტოდტმა მიიწვია ფილიპ ალენი და იანიკ დელმა. ახლა პიერე 905 პროტოტიპის წყვილები ასე გამოიყურება: მაურო ბალიდი — ფილიპ ალიე და ქეკე როსბერგი — იანიკ დელმა.

დავით ჩუბინიძე

პრივის „კოლ ოვ ფიში“

1954 წელს ჟურნალ „რინგის“ რედაქციაში დაარსდა „პოლ ოვ ფიში“ (სახელოვნების დარბაზი), რომელშიც შევიდნენ ერთი მხრივ კრივის ნაციდი ექსპერტები, მეორე მხრივ კი სპორტული ჟურნალისტები. მათ თვითნითი არჩევანისა-მებრ „სახელოვნების დარბაზში“ უნდა შეეყვანათ სხვადასხვა დროის გამოჩენილი, სახელმწიფოები, რინგის ასპარეზზე დიდი დამსახურების მოკრივენი. ამასთან საკვლევებულ სულაც არ გახლდათ, რომ ისინი მსოფლიო ჩემპიონები ყოფილიყვნენ.

მთელი მსოფლიოს ყველა დროის მოკრივენი დაყვეს სამ ჯგუფად: 1) კრივის პიონერთა, 2) ძველი დროის და 3) თანამედროვე მოკრივეთა ჯგუფებად.

არჩევნები უნდა ჩატარებულიყო სწორედ ამ დაყოფის მიხედვით. პირველი ჯგუფის მოკრივეების — შიშველი მუშტით მებრძოლთა — კანდიდატებს (ვითარ რთულად დასადგენს) ამტკიცებდა „პოლ ოვ ფიშის“ მესვეურთა საგანგებო საბჭო.

მეორე ჯგუფის (85 წლით თუ უფრო გვიანდელ) მოკრივეების კანდიდატებს ამტკიცებდა კომიტე-

ტი, შედგენილი კრივის ექსპერტთაგან. მესამე ჯგუფის მოკრივეების — რინგის თანამედროვე აქტიურ მებრძოლთა კანდიდატებს ამტკიცებდნენ პრესის, რადიოსა და ტელევიზიის სპორტული ჟურნალისტები.

1977 წლის არჩევნებში „პოლ-ოვ ფიში“ მოხვდნენ შემდეგი მოკრივენი:

პირველ ჯგუფში — ტომ კინგი; მეორე ჯგუფში — ჯეიმს ელვარდ ბრიტი;

მესამე ჯგუფში — ფლოიდ პატერსონი, ჩოკი რაიტი, ლუ ჯენკინსი; წარმოვიდგინო პირველი და მეორე ჯგუფის კანდიდატებს.

ბომ კინგი

შიშველი მუშტით მებრძოლი ტომ კინგი დაიბადა 1835 წელს, 11 აგვისტოს, ლონდონში, სტენშიში; მსახურობდა ინგლისის სამეფო საზღვაო ფლოტში. იგი იწონდა 80 კგ-ს და იყო 188 სმ სიმაღლის.

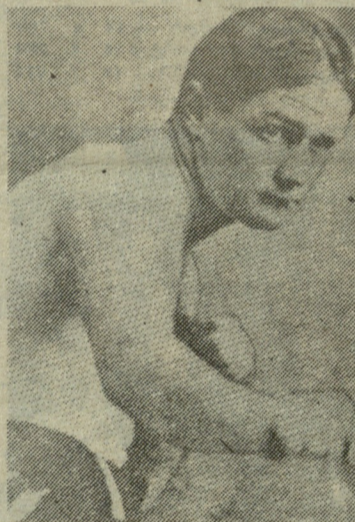
ტომ კინგი გამოდიოდა 1858-63 წლებში. თავისი უმთავრესი ბრძოლები მან გამართა გამოჩენილ ინგლისელ მოკრივე ჯეიმ მისთან და გამოჩენილ ამერიკელ მოკრივე ტომ ჰინერთან.

1862 წლის 28 აპრილს ტომ კინგმა 68-ე წუთზე წააგო 43-რაუნდნიანი ბრძოლა ჯეიმ მისთან, ხოლო 1862 წლის 26 ნოემბერს ამავე ჯეიმ მისთან შეხვედრისას გაიმარჯვა 21-ე რაუნდში.

1863 წლის 8 დეკემბერს შედგა დიდი მატჩი მსოფლიო ჩემპიონობისათვის. სანაძლეო, ასე განსაჯეთ, 5000 დოლარსაც კი აღწევდა. ტომ ჰინენმა მხოლოდ 24 რაუნდი გაუძლო მისისხანე ტომ კინგს. ეს გახლდათ კინგის უკანასკნელი ბრძოლა. შემდგომ კინგმა რინგი მიატოვა და გახდა ჩინებული ნიჩბოსანი და ცხენოსანი.

რინგის ეს უძლიერესი ოსტატი აღესრულა 1888 წლის 1 ოქტომბერს, სტოკბრიჯში. მის მიერ სპორტულ სარბილზე გამოსვლების შედეგად დაგროვილი თანხა 30 000 000 დოლარსაც კი აღწევდა, რაც იმ დროს უდიდეს ქონებად ითვლებოდა.

რინგის ამ დიდოსტატმა კრივის მოყვარულთა და მენეჯერთა მიერ

ჯეიმს ელვარდ ბრიტი

შთაგრძნობილ ეგზოტრიულ (სხვათათვის ხილვად) თუ ენოტურ (სხვათათვის დაუღერებელ) თვისებათა გამო სამუდამოდ დაიდო ბინა დაიდო მოკრივეთა პანთეონში, „პოლ ოვ ფიში“ (დარბაზში სახელოვნებისა).

ჯეიმს ელვარდ ბრიტი

შიშველი მუშტით ბრძოლის ხანის მოკრივე, ჯეიმს ბრიტი, დაიბადა სან-ფრანცისკოში 1879 წელს. იგი პროფესიონალი მოკრივე გახდა საკმაოდ გვიან, მაგრამ ამ ვითარებას კრივის მენეჯერთათვის ხელი სრულიადაც არ შეუშლია იმაში, რომ ბრიტი ჩაეთვალათ აღმოჩენილ, როცა მან მოუგო კად ლაინსა და ფრენკ ირნსს, მსოფლიო ჩემპიონებს მსუბუქე წონაში, პირველს მე-5, ხოლო მეორეს — მე-7 რაუნდში. მართალია ლაინენმა ჩემპიონობა დათმო 1899 წელს ირნსთან ბრძოლაში და ამ უკანასკნელს კი 1902 წელს, ბრიტთან შეხვედრამდე 6 თვით ადრე სძლია ჯო განსმა, მაგრამ ისინი მაინც ითვლებოდნენ ძალზე ძლიერ მოკრივეებად.

ჯეიმს ბრიტი იწონდა 60 კგ-ს და იყო 167 სმ. სიმაღლის. მას შეეჯერა ჰყავდა თავისი მამა, ვილსი, ვინც შემდგომ გახდა დიდი

მოკრივის, სტენლი კეტჩელის, მენეჯერი.

1904 წელს ბრიტმა ორი ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვა: 20-რაუნდიანი ბრძოლაში მოუგო მსოფლიოს ჩემპიონს ქვემსუბუქე წონაში — იან კორბეტს და მოპოვდა მსოფლიო ჩემპიონის, ასევე მსუბუქე წონაში — ბათინგ ნელსონს. ამ უკანასკნელს ის შეხვდა კიდევ სამჯერ: 1905 წელს წააგო ნოკაუტით მე-18 რაუნდში, 1907 წელს მოიგო 20-რაუნდიანი ბრძოლა და 1908 წელს 10-რაუნდიანი მატჩი დაამთავრა ფრედ.

1904 წელს იგი შეხვდა ჯო განსს, მაგრამ მე-4 რაუნდში მოხსნილ იქნა რინგიდან. ბრიტი ამ მოკრივეს მეორედ შეხვდა 1907 წელს და კვლავ წააგო, რადგან განსის დარტყმის გამო გროვი იწვნია, გაბრუნებულმა უხერხულად მოიქცია ხელი და მოიტეხა კიდევ.

უკანასკნელი სამი ბრძოლა უკვე პეწდაკარგულმა ბრიტმა ჩაატარა დელონში, სადაც სამჯერს შეხვდა ინგლისის ჩემპიონის მსუბუქე წონაში ჯონი სამერსს. პირველად მოიგო 10-რაუნდიანი ბრძოლა, მეორედ წააგო 20-რაუნდიანი შეხვედრა, მესამე მატჩში კი, 1909 წელს, მე-9 რაუნდში სამერსისაგან ნოკაუტი იწვნია.

ბრიტმა ჩაატარა სულ 23 მატჩი. აქედან მოიგო 13, წააგო 7, დანარჩენი კი დაამთავრა ფრედ.

შემდგომ ის გახდა თეატრის საკმაოდ კარგი მსახიობი. აღესრულა ბრიტი თავის მშობლიურ ქალაქ სან-ფრანცისკოში 1940 წელს.

კრივის მოყვარულთა და მენეჯერთა მიერ შთაგრძნობილ ეგზოტრიულ (სხვათათვის ხილვად) თუ ენოტურულ (სხვათათვის დაუღერებელ) თვისებათა გამო, ჯეიმს ელვარდ ბრიტმა სამუდამოდ დაიდო ბინა დაიდო მოკრივეთა პანთეონში, „პოლ ოვ ფიში“ („დარბაზში სახელოვნებისა“).

ედიშარ ბიორბაძე, საქართველოს კრივის ფედერაციის პრეზიდენტის თანამშრომელი.

წერილი ქვეყნდება ავტორისუფლებით.

რედაქტორი
თინათინ ბაჩანიძე

„ლელო“ დღეიანდელ ნომერზე მორიგეობდა გ. ბურდული. კორექტორები მ. ძემაძიძე და ქ. ჭავჭავაძე.

ჩვენს მისამართში:
ქართუნიანთა — 380000,
თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14,
ფეხეშვიანთა — თბილისი, „დელო“.

რედაქციის ბალანსი:
წერილების განყოფილება — 08-07-55,
სამაგნი — 08-07-52,
ანუჩინების განყოფილება — 08-07-54,
„მეგანი“ — 08-07-20, „მარაგე“ — 08-07-27.

13350
050000
04695

საქართველოს კ. ც. ა. გამომცემლობის წარმომადგენელი დროს რ. დენისაი სტამბა. 380000, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14, თბილისი ოლქის რედაქტორი წესით საგანგებო კორპუსი: ზოზარაუფა, 29.

ხელნაწერი ავტორებს არ უბრუნდება.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20